

Hodnoticí aktivita

Jízdné a tarify

Anotace

Hodnoticí aktivita Jízdné a tarify ověřuje porozumění nelineárním textům, se kterými se každodenně setkáváme – schémata, tabulkami, grafy, diagramy atd. V souvislosti s rozmachem digitálních technologií se dovednost tyto texty číst a porozumět jim snižuje, a škola by proto měla tuto dovednost stále rozvíjet.

Tato hodnoticí aktivita se věnuje oblasti, která je pro žáky 7. ročníku, stejně jako pro většinu lidí, zcela přirozená – totiž cestování hromadnou dopravou a potřeba porozumět schématu linek a ceníku jízdného.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

7. ročník ZŠ

Časová dotace (rozsah výuky)

1 vyučovací hodina

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Porozumění funkci různých nelineárních textů (schémat a tabulek).

Elementární orientace v nelineárních textech.

Dovednost analýzy a syntézy informací.

Porozumění číselným údajům, značkám, symbolům, lineárním i nelineárním textům (zde schématům a tabulkám).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Mapa tarifních zón některého z dopravních systémů v ČR (nejlépe toho v regionu školy) – např. mapa IDS JMK, PID, IREDO, ODIS, Doprava Ústeckého kraje atd.

Ceník jízdenek daného dopravního systému.

Přístup k internetu (prostřednictvím počítače či některého z mobilních zařízení).

Vzdělávací obor

Český jazyk a literatura

Očekávaný výstup

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence komunikační: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence k řešení problémů: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Při řešení hodnotící aktivity budou žáci uplatňovat následující schopnosti a dovednosti:

- orientace v nelineárním textu (schéma a tabulka)
- porozumění nelineárnímu textu a dovednost z něj získat potřebné informace:
 - vyhledání informací
 - porozumění informacím
 - syntéza a porovnání informací
 - vyhodnocení získaných informací

Součásti hodnotící aktivity

- Jízdné a tarify – hodnocení
- Jízdné a tarify – pracovní list

Struktura a organizace realizace hodnotící aktivity

Plán postupu při realizaci hodnotící aktivity:

Žáci mohou pracovat samostatně, ve dvojicích či v menších skupinkách (max. čtyři žáci ve skupině).

1. Je vhodné začít odhadem, resp. vyhodnocením předloženého materiálu: *Jaká je funkce předložených textů? K čemu je používáme? Co v nich najdeme?* Následně žáci vyhledávají základní údaje, které budou potřebovat k vyřešení úlohy: *Podívejte se na plán tarifních zón IDOL (Integrovaná doprava Libereckého kraje) a ceník jízdného IDOL. U kterých základních pojmů potřebujeme zjistit jejich význam, abychom byli schopni je funkčně užívat? Už to, zda žáci jsou schopni odhadnout, které pojmy budou potřebovat k porozumění předloženým materiálům, se stává předmětem hodnocení.*

Pokud žáci měli s otevřeným zadáním problém, můžeme je nasměrovat konkrétně.

Zjistěte,

- *co je Opuscard a jaké jsou podmínky jejího získání;*
 - *co v ceníku jízdného označuje výraz jednice / jak se v IDOL počítají jednotlivá tarifní pásma;*
 - *co označují zkratka ZTP a ZTP/P;*
 - *pro koho je určeno zlevněné jízdné atd.*
2. Následně je možno pokračovat otevřenými otázkami:
 - *Jak lze ušetřit na jízdném v Libereckém kraji?*
 - *Které jízdné je nejvýhodnější k cestě z Liberce do Nového Boru?*
 - *Kolik stojí jedna cesta z Harrachova do Turnova? Jaké jsou varianty tohoto spojení? Kolik každá z nich stojí? Existují možnosti, jak ušetřit?*

nebo konkrétněji modelováním situací:

- *Lucii je 32 let. Pouze dnes cestuje z Liberce do Mimoně. Jaké existují varianty spojení? Kterou jízdenku bude potřebovat?*
- *Lence je 66 let. Šest dnů teď bude pravidelně cestovat z Jilemnice do Semil. Která*

varianta jízdného je pro ni nejvýhodnější? Co pro její získání bude muset udělat? Kolik ji to bude stát celkem?

- *Martinovi je 43 let a je držitelem průkazu ZTP. Pravidelně dojíždí z Tanvaldu do Liberce. Která varianta jízdného je pro něj nejvýhodnější? Co pro její získání bude muset udělat? Kolik ho to bude stát celkem?*
- *Josefovi je 72 let. Které jízdné je pro něj nejvýhodnější? Kolik ho bude stát? Kam může cestovat?*

Předpokládá se, že žáci budou používat nejen tištěné, ale také elektronické zdroje – webové stránky či mobilní aplikace (nabízí se především idos.cz a weby jednotlivých dopravců).

3. Následuje kontrola řešení a především jeho zdůvodnění.

Pokud žáci s orientací v nelineárních textech mají problém, je jednoznačně nutné takovou práci do výuky zařazovat častěji – žádoucí je samozřejmě využití mezipředmětových vztahů.

Rozsah hodnocení

Mohou být hodnoceni všichni žáci, a to na základě kvality odpovědí k úlohám, příp. lze také hodnotit spolupráci žáků ve dvojicích či ve skupinách.

Obměna hodnotící aktivity ve výuce

Lze využít i další materiály daného dopravního systému – linkové jízdní řády, zastávkové jízdní řády, schémata tras linek, tarifní předpisy, jízdní řády, různé plány sítě dopravního systému atd.

To, zda žáci při řešení úlohy pracují samostatně, ve dvojici, či ve skupinách, záleží na uvážení učitele podle situace v konkrétní třídě a také podle toho, na kterou kompetenci se chce zaměřit a jak ji chce ověřovat. V případě, že se rozhodne pro skupinovou práci, do hodnocení způsobu řešení i výsledku vstupuje sociální kompetence, tedy dovednost žáků spolupracovat. I ta se může stát předmětem hodnocení, v takovém případě učitel pečlivě monitoruje činnost jednotlivých dvojic či skupin.

Na začínající úrovni žáci spíše nespolupracují, každý řeší úlohu samostatně, na závěr porovnají svá řešení, společná práce vykazuje nedostatky. Na poučené úrovni si žáci na začátku rozdělí práci a v závěru porovnají svá řešení, v průběhu pracují spíše samostatně, ev. si drobně poradí. Na aktivně užívající úrovni si žáci rozvrhnou práci, společně řeší předložené úlohy, radí se, argumentují, na závěr svá řešení zkontrolují. Na pokročilé úrovni žáci řeší úlohu společně s jasným plánem řešení, radí si nejen o obsahu práce, ale také vzájemně konzultují postup řešení.

Zdroje

Tarifní zóny:

http://www.iidol.cz/files/file/SPP%20a%20tarif/2020/Mapa_13_IDOL_A3_tarif_zmena_20200701.pdf

Ceník jízdného: http://www.iidol.cz/files/file/SPP%20a%20tarif/2019/Tarif%20od%202019-11-01_docx.pdf

